

освіти, який має будуватися так, щоб розвивати вміння вчитися, формувати у студента здатності до саморозвитку, творчого застосування отриманих знань, способів адаптації до професійної діяльності у сучасному світі. У той же час самостійна робота, її планування, організаційні форми і методи, система відстеження результатів є одним з найбільш слабких місць у практиці університетської освіти й однією з найменш досліджених проблем педагогічної теорії, особливо стосовно сучасної освітньої ситуації (диверсифікація вищої освіти, запровадження освітніх стандартів, впровадження системи педагогічного моніторингу і т. д.).

Якісне здійснення самостійної роботи студента не можливе без активної участі викладача у цьому процесі. Саме тут потрібно ще раз відмітити функції самостійної роботи: пізнавальну, самостійну, прогностичну, коригувальну та виховну.

Викладач виступає відправною точкою в організації самостійної роботи студентів. Він створює умови, які сприяють найбільш ефективній роботі студента. Саме викладач має можливість коригувати хід самостійної роботи студента, враховуючи його досвід, особистий стан, внутрішні потреби до розвитку самостійності.

У тому разі, коли виконання самостійної роботи здійснюється кожне практичне (семінарське) заняття, потрібно, щоб завдання було лаконічним, мало мінімальну кількість варіантів вирішення та обов'язково було оцінено викладачем на занятті. Викладач повинен стимулювати студента читати наукову літературу й самостійно робити висновки. Важливо, щоб ці висновки були логічно обґрунтованими.

Доцільно відмітити, що саме у виконанні самостійної роботи викладач повинен максимально використовувати такі якості, як толерантність, терпимість, доброзичливість.

Роль викладача актуалізується у разі виконання індивідуальних робіт, коли студент контактує з викладачем шляхом консультацій та бесід.

Безумовно, якісна організація самостійної роботи пов'язана з підвищенням якості роботи викладача, збільшенням обсягу роботи з підготовки методичного забезпечення. Ця робота обов'язково повинна носити інноваційний характер. У сучасних умовах інформаційної насиченості важлива адаптація як студента, так і викладача до інформаційних потоків.

О. Л. Васильєв

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Рейтинговий контроль з використанням тестових завдань широко застосовується в практиці вищої освіти в останні десятиліття. Відповіді на питання тестових завдань можуть бути окремою формою самостійної

роботи, коли пошук необхідної для виконання тестів інформації передбачає вивчення і аналіз рекомендованих викладачем літературних джерел. Тести, що пропонуються для самостійної роботи з науковими текстами, формують у студентів точність, самостійність і критичність професійного мислення, прагнення до коректності подання наукової інформації, установку на уважне і вдумливе вивчення текстів. Викладач може варіювати рівень складності завдань і їхню змістовну глибину. При рейтинговому контролі знань з певної теми дисципліни тестові завдання, які пропонуються для самостійної роботи з науковими текстами, можуть включатися в загальний набір тестових завдань, що дозволить оцінити результати не лише самостійної, але й аудиторної роботи.

Самоконтроль за допомогою набору тестових завдань при неодноразовому тестуванні дозволяє студентам проводити порівняння поточних результатів виконання тестів з раніше досягнутими, особливо це зручно при комп'ютерному варіанті тестування.

Результати виконання тестів можна також пропонувати студентам для взаємоконтролю, при цьому кількість відмічених помилок відносно загальної кількості помилок у роботі, що вивчається, оцінюється викладачем окремо від виконання тестового завдання.

І. В. Волохова

КЕРОВАНІСТЬ САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ ЯК ШЛЯХ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Сучасний напрям вищої освіти профільних закладів вищої освіти зорієнтовано на підготовку високоякісних фахівців, зокрема для залізничної галузі, які забезпечать високий рівень розвитку залізничного транспорту через вміння ініціативно, творчо мислити, здатність до саморозвитку, самоосвіти, інноваційної діяльності.

Самостійна робота як специфічна форма навчальної діяльності спонукається адекватними мотивами: власне самоудосконалення, особисте зростання, поглиблення знань, розширення світогляду і т. д. Незважаючи на те, що самостійна робота є однією з найважливіших складових організації навчального процесу, її широке впровадження у практику закладів вищої освіти дещо гальмується. Це пов'язано з тим, що методики її організації ще недостатньо відпрацьовані і залишаються нелегкою і кропіткою роботою. Студенти, які приходять до закладів вищої освіти, як правило, мають недостатні навички самостійної роботи. Особливо це стосується першокурсників, входження яких у професійне навчання має проблемний характер, зумовлений їхньою неготовністю до системи навчання в ЗВО. Це провокує переживання студентами кризи успішності і компетентності. Організація викладачем самостійної роботи повинна